

9. SINIF YAZILI SORULARI

TÜRKÇE 2. DÖNEM 1. YAZILI

ÖRNEK 2

1. I. Metin

ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi,
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi.

II. Metin

Ne yapmalı da ormanlarımızı kurtarmalıyız? Korucuları mı çoğaltmalı, eskisi gibi ormanlara asker mi koymalı? Yoksa halkımıza ormanların faydalarını, ormanlardan kereste, odun elde ettiğimizi, ormanların hayati temizlediğini, ormanların selleri önlediklerini, ormanların çayları dereleri beslediklerini, kuraklığın kötülüğünü önüne geçtiklerini, ormanların yamaçlardan, kumsallardan toprağın akıp gitmesine karşı koyduklarını, daha söylenen birçok şeyi mi anlatmalı? Elbette bunları da söylemeli, bunları da anlatmalıyız.

Bu metinleri dil ve anlatım özellikleri açısından karşılaştırarak metinlerin farkına dair iki özellik yazınız.

2. Aşçı, işçi artık ve ne kadar adam aldıysa hepsi arsız, hırsız, yüzsüz, namussuz çıkıyordu. Tam iki yıl adamakıllı birine rast gelmedi. Malı, mülkü varken hiçbir sıkıntısı yokken bu hizmetçi meselesi yüzünden zayıflıyor, sararıp soluyordu. Baktı olmayacak! Yine yüksek ökçeli iskarpinlerini giydi. Hizmetçilerin hırsızlıklarını, uğursuzluklarını, namussuzluklarını göremez oldu.
- “Benzine kan geldi. Gerçi yine başı dönmeye başlamıştı.” Fakat sesi işitilmeyen ökçesi terlik giydireceğini düşünerek doktora kendini göstermiyor:
- Hiç olmazsa şimdi yüreğim rahat ya, diyordu.

Bu parçadaki “hırsız, adamakıllı, mesele, sararıp solmak, şimdi” sözcüklerinin anlamlarını metinden yola çıkarak yazınız.

3. Anılarımı yazmaya başlarken seksen iki yaşına bastım. Bu işi tamamlamaya ömrüm vefa eder mi bilmem. Ama bunu deneyeceğim mutlaka. Çünkü belleksiz bir toplum olmamızı önlemek için herkesin anılarını yazmasını yararlı buluyorum. Köşedeki bakkal gördüklerini kaydetse, sokaktaki evlerin nasıl apartmanlaştığını, orada oturanların ne gibi değişimlere uğradığını, kendi bakkaliyesinin nasıl markete dönüştüğünü anlatsa bunlar bile ilginç olur bana kalırsa.

Bu parçaya göre yazarın “anı” türü ile ilgili düşüncesi nedir?

4. Ankara Kalesi, telsiz direkleri ve bir tünel... Yarım dakika karanlık... Ankara geride kaldı. Bu yol, bütün bozkırı geçer, Karadeniz'e dek ulaşır. Tren yolunda dediğim zaman dudaklarımızda yabansı bir kıvrıntı seziyor gibiyim. Sezmeye de gerek yok gerçekten. "Tren yolunda da laf mı a canım!" diyebilirsiniz. Eđer siz, bir zamanlar Yahşıhan'a dek böyle gidip gelen eski tren bozuntusunu anımsıyorsanız hiç de böyle düşünmezsiniz.

Bu parçadaki öznel ve nesnel ifadelere örnekler veriniz.

5. Hesaplayan yok. şurası açık: İsfahan güzeldi ve her zaman güzel, sakinleri de Allah yolundan çıkarmasın, her zaman şehirliydi, bugün de yle. Nitekim bir ara şehrin ortasına işbilir belediyecilerin para kazanırız hem de şan olur diye düşünerek çalıştığı —geri bizimkilerle kıyaslanamaz— gökdelenler UNESCO ve İran aydınlarının tepkisini çekti diye "yarı yıkık" duruyor. Ortadođu'nun tarihî kentlerinin ortak bir sorunu var; eski şehirler yani tarih dokunun en önemli kesimi barındıran merkez, hızla gecekondulaşıyor. Ya eski sakinler fakirleşmiş ya da göçmenler buralara yerleşmiş, ya binalar zamanın ihmaliyle kyor ya da şehirlerde bu yeni gelenlerin cebi biraz para gördükçe binaların üstüne briket kat çıkılıyor.

Bu metindeki toplumsal ve kültürel değerler nelerdir? Yazınız.

6.

Bu görselden yola çıkarak, betimleme unsurundan, imgesel ifadelerden, niteleyici sözcüklerden, hayal gücünden yararlanarak 35 - 55 sözcük arası bir düzyazı yazınız.